

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมือง ของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา *

INTEGRATING BUDDHIST PRINCIPLES TO PROMOTE THE POLITICAL IDEOLOGY OF THE PEOPLE IN NAKHON RATCHASIMA MUNICIPALITY

พระภาณุวัฒน์ ภาณุวฑฒโน (นุ่นอ่อน)¹ และ ไพวรรณ ปุริมาต²

Phra Panuwat Panuwattano (Nonoon)¹ and Paiwan Purimart²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: joybenyapajoy@gmail.com

วันที่รับบทความ : 9 พฤษภาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 18 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 20 พฤษภาคม 2568

Received 9 May 2025; Revised 18 May 2025; Accepted 20 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา 3) นำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในเทศบาลนครนครราชสีมา จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Citation:

* พระภาณุวัฒน์ ภาณุวฑฒโน (นุ่นอ่อน) และ ไพวรรณ ปุริมาต. (2568). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 894-911.

Phra Panuwat Panuwattano (Nonoon) and Paiwan Purimart. (2025). Integrating Buddhist Principles To Promote The Political Ideology Of The People In Nakhon Ratchasima Municipality.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 894-911.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $S.D.=0.70$) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถ์ 4 กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อย ($R=0.157^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ตามหลักสังคหัตถ์ 4 ได้แก่ 1) ด้านทาน ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยใจเอื้อเฟื้อ ไม่เลือกปฏิบัติ เสียสละเวลา และแรงกายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 2) ด้านปิยวาจา ใช้ถ้อยคำหรือภาษาที่สุภาพ เป็นกลาง และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน 3) ด้านอัตถจริยา ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน 4) ด้านสมานัตตตา วางตนเหมาะสมแก่ฐานะที่ควรจะเป็น จัดการบริการแบบไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติตามฐานะ ความสัมพันธ์ หรือความคิดเห็นทางการเมือง

คำสำคัญ: การประยุกต์, หลักพุทธธรรม, อุดมการณ์ทางการเมือง

Abstract

This research aimed to 1) study the level of political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality, 2) study the relationship between the four principles of social ideology and political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality, and 3) present the integration of Buddhist principles to promote political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality. The research methodology was a mixed-methods quantitative research using a questionnaire with a reliability of 0.951 from a sample group of 400 people aged 18 years and over in Nakhon Ratchasima Municipality. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis was tested using Pearson's correlation coefficient.

Qualitative research used in-depth interviews with 9 key informants. Data was analyzed using descriptive content analysis.

The results of the research found that 1) The level of political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality was at a high level overall ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.70). 2) The relationship between the four principles of social ideology and political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality was positive. At a low level ($R=0.157^{**}$) with statistical significance at 0.01, the research hypothesis is accepted. 3) Integrating Buddhist principles to promote political ideology of people in Nakhon Ratchasima Municipality according to the four principles of social welfare: 1) Charity, providing assistance to people with generosity, without discrimination, sacrificing time and physical effort for the benefit of the public. 2) Polite speech, using polite, neutral words and creating mutual understanding. 3) Attachariya, acting for the benefit of the public, helping and supporting each other in the community. 4) Samatta, behaving appropriately according to one's position, providing services without discrimination, treating people equally, without discrimination based on status, relationship or political opinion.

Keywords: Application, Buddhist principles, Political ideology

บทนำ

อุดมการณ์ทางการเมืองถือเป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นกับประชาชน นำมาใช้กับคนส่วนใหญ่ของสังคม การเมือง หากความเชื่อของคนส่วนใหญ่ถูกตั้งคำถาม มีการตรวจสอบผ่านการวิเคราะห์และวิพากษ์ เป็นการแยกแยะความรู้ เรื่องของการใช้เหตุผลออกจากความคิดเห็น ความเชื่อรวมไปถึงอคติและความลำเอียงก็จะแยกแยะออกมาได้อย่างชัดเจนว่าอุดมการณ์เป็นสิ่งที่ถูกจัดให้เป็นสิ่งที่อยู่ตรงกันข้ามกับความรู้ และการใช้ เหตุผล แต่อุดมการณ์ในลักษณะของความต้องการที่ถูกนำมาปฏิบัติ (practical needs) คือความเชื่อที่เชื่อมโยงผู้คนกับเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนาและจิตวิทยา มีเบื้องหลังเพื่อรับใช้ผลประโยชน์ ชนชั้นกลุ่ม สมาคม ในแง่ที่อุดมการณ์ทำหน้าที่รับใช้ สร้างให้เกิดความหวัง ความมั่นใจและปลอบประโลม จิตใจ ความรู้สึกและอารมณ์ของคนส่วนใหญ่ จึงปรากฏในลักษณะของการที่ผู้คน

จำนวนมากเข้าร่วมเป็นกระบวนการ (social movements) และพรรคการเมือง (พชรวัฒน์ เส้นทอง, 2562)

ปัจจุบันการเมืองการปกครองมีความคิดในการดำเนินการและกระบวนการหลากหลายและแตกต่างกันของทั้งฝ่ายที่เป็นผู้ปกครองและฝ่ายผู้ถูกปกครอง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวทางในความเป็นรัฐและแบบแผนที่รัฐจำเป็นต้องดำเนินการต่อไปทั้งในแง่การเมือง แง่การปกครอง และแง่ของกฎหมายที่ เป็นส่วนสัมพันธ์กับเพื่อขับเคลื่อนบุคคลทั้งฝ่ายรัฐบาลและประชาชนให้สามารถดำเนินกิจการของรัฐได้ อย่างตรงความต้องการมากที่สุด ซึ่งความต้องการเช่นว่านั้นได้เกิดขึ้นมาจากอุดมการณ์หรือความคิดที่ นำไปสู่การสร้างเจตนารมณ์แห่งความเป็นรัฐ อุดมการณ์ (Ideology) ได้มีพื้นฐานมาจากความคิดหรือ เจตคติของคน หรือของผู้คนมารวมกัน และเห็นพ้องต้องกัน โดยอุดมการณ์มีความหมายหลากหลาย อุดมการณ์เป็นศาสตร์แห่งความคิดโดยอุดมการณ์เป็นเรื่องที่ เกี่ยวกับการครอบครองอำนาจ หรือการมีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นความพยายามครองอำนาจระหว่าง ผู้ปกครองที่กระทำต่อผู้ถูกปกครอง หรือรูปแบบของโครงสร้างสังคมส่วนบนและสังคมส่วนล่าง (Base or Super Structure) อุดมการณ์เป็นพลวัตรทั้งความจริงและจินตนาการ (Roger Simon, 1982) ซึ่งอุดมการณ์สามารถถูกผลิตผ่านสื่อต่าง ๆ ได้ ส่งผ่านภาพของตัวแทนระหว่างความสัมพันธ์ของจินตนาการของปัจเจกบุคคลกับการดำรง อยู่ในชีวิตของปัจเจกบุคคลนั้น (วัชรพล พุทธิรักษา, 2549)

การส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา เป็นประเด็นที่ซับซ้อนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น ปัจจุบันยังคงมีอุปสรรคและความท้าทายหลายประการที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ของประชาชนในพื้นที่นี้ ปัญหาหลักๆ ที่พบการขาดความเข้าใจในกระบวนการทางการเมืองความรู้ความเข้าใจที่จำกัดซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง ระบบเลือกตั้ง และบทบาทของผู้แทนราษฎร ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจเลือกตั้งหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2546) ดังนั้น การนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาช่วยในการปฏิบัติงานในการวิจัยเพื่อให้เกิดการร่วมงาน และประเพณีที่ดีต่อเทศบาลนครนครราชสีมา และเพื่อนร่วมงาน อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมาด้วยกันเองและระหว่างเทศบาลนครนครราชสีมา กับประชาชนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานเป็นไปด้วยความ

ความสุข ความสามัคคี ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ให้ความสำคัญกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาคประชาชนที่จะเข้าไปช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในเทศบาลนครนครราชสีมาด้วยความเต็มใจ (พระมหานพดล สีทอง, 2554)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎี หลักการและหลักธรรมที่เรียกว่า “สังคหวัตถุ 4” และการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชน เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา
3. เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง

อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ลัทธิทางการเมืองที่อธิบายความเป็นมาของระบบสังคมมนุษย์ในอดีต สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต การวางแผนทางความประพฤติสำหรับสมาชิกในปัจจุบัน และสำหรับการบรรลุถึงความมุ่งหวังในอนาคตพร้อมทั้งให้ความหมายแก่ชีวิต แก่ความประพฤติและความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อมและระบบสังคมทั้งมวล (ลิขิต ธีรเวคิน, 2553) อุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมีเป้าหมายในการที่จะนำเอาบางส่วนของทฤษฎีหรือปรัชญาทางการเมืองมาใช้เป็นข้ออ้าง แนวทางเป็นการนำวิถีที่จะก่อให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นนั้นในหมู่ชน เพื่อความประสงค์ที่จะก่อให้เกิดการกระทำทางการเมือง ซึ่งพฤติกรรมถูกกำหนดโดยหลักเกณฑ์ของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้น ๆ ดังนั้น

อุดมการณ์ทางการเมืองจึงวางเป้าหมายในทางปฏิบัติหรือธำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพการณ์ทางการเมืองอย่างแน่นชัด (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2540) อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ระบบความเชื่อที่มุ่งอธิบายและสนับสนุนให้เห็นว่า ระเบียบทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นที่พึงประสงค์สำหรับสังคมที่มีอยู่แล้วหรือเสนอให้มีขึ้นใหม่โดยมีแนวทางหรือวิธีการในการไปสู่วัตถุประสงค์ของอุดมการณ์นั้นไว้ด้วย นั่นคือ อุดมการณ์ทางการเมืองมีลักษณะอันเป็นกฎเกณฑ์ทางการเมืองที่วางไว้เป็นแบบแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางที่จะให้มีการปฏิบัติตาม โดยมีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุด้วย (สมเกียรติ วันทะนะ, 2551)

2. สังคหวัตถุ 4

สังคหวัตถุ 4 หมายถึงเรื่องที่จะสงเคราะห์กัน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้ หลักการสงเคราะห์คือช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวใจกันไว้และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก คือสังคมแห่งหมู่มสัตว์ไว้ ดุจสลักยัตถุที่กำลังแล่นไปให้คงเป็นรถและวิ่งแล่นไปได้มี 4 อย่างคือ 1) ทานการแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน 2) ปิยวาจาพูดจาน่ารักน่านิยมนับถือ 3) อัธยาศัยการบำเพ็ญประโยชน์ 4) สมานัตตาคความมีตนเสมอคือทำตัวให้เข้ากันได้เช่นไม่ถือตัวร่วมสุขร่วมทุกข์กัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2544) ความหมายตามหลักจริยศาสตร์สังคมของพระพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ 4 หรือหลักปฏิบัติตนตามหลักจิตวิทยาสังคมเพื่อให้เกิดความนิยมชมชอบและเคารพนับถือแก่ผู้อื่น หรือสังคมของชุมชนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ทาน หรือการให้ปันสิ่งของแก่ผู้อื่นที่ควรปัน เพราะทาน หมายถึง ธรรมทาน หรือการบริจาคทางจิตใจ อามิสทาน หรือการบริจาคทางวัตถุ 2) ปิยวาจา หรือการเจรจาใช้คำพูดของตนต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพอ่อนโยนให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและเหมาะสมแก่สังคมชุมชนทุกชั้น เพื่อให้ชุมชนหรือบุคคลเหล่านั้นเคารพนับถือ ปิยวาจานี้ใช้กับมิตรสหายของตน ย่อมจะทำให้มิตรสหายเหล่านั้นรักใคร่ รู้จักเจรจาสุภาพอ่อนโยน 3) อัธยาศัย หมายถึง การสอนให้บุคคลนั้นมีหน้าที่ทางมนุษยสัมพันธ์ทุกระดับชั้นมีหน้าที่ช่วยเหลืออุปการะหรือสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน 4) สมานัตตาค หมายถึง การปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ถือตัวและให้เข้ากับสังคมของชุมชนได้ทุกชั้น (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมโร), 2541)

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นในเทศบาลนครนครราชสีมา จำนวน 126,391 คน (เทศบาลนครนครราชสีมา, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นในเทศบาลนครนครราชสีมา จำนวน 400 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{126,391}{1 + 126,391 (0.05)^2}$$

$$n = 399.79$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของเยาวชนแต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.951 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือถึงเจ้าคณะอำเภอปากพลี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมาก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนคร

นครราชสีมา ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าคะแนนของข้อคำถามเท่ากับ 0.80 – 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา และประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อบันทึกหมายเวลาและขออนุญาตบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องในภายหลัง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้ 1) นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ข้อที่ 2. และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวม

(n=400)

ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนใน เทศบาลนครนครราชสีมา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านปัจเจกชนนิยม	3.74	0.73	มาก
2) ด้านเสรีภาพ	3.98	0.77	มาก
3) ด้านความเสมอภาค	4.15	0.74	มาก
4) ด้านภราดรภาพ	3.98	0.72	มาก
ภาพรวม	3.96	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.74) รองลงมาได้แก่ ด้านเสรีภาพภาพ ($\bar{X} = 3.98$, S.D.=0.77) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านปัจเจกชนนิยม ($\bar{X} = 3.74$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ที่	สมมติฐานการวิจัย	ความสัมพันธ์		เชิง	ระดับ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		มี	ไม่มี			ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	หลักสังเกตวัตถุ 4 มีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา	✓	-	บวก	น้อยมาก	✓	-
2	ด้านทาน ให้หรือแบ่งปันมีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา	✓	-	บวก	น้อยมาก	✓	-
3	ด้านปียวาจา พูดจาดีด้วยคำสุภาพ มีความสัมพันธ์กับ	✓	-	บวก	น้อยมาก	✓	-

อุดมการณ์ทางการเมืองของ
ประชาชนในเทศบาลนคร
นครราชสีมา

4	ด้านอัตถจริยา ประพฤติตนให้ เป็นประโยชน์ มีความสัมพันธ์ กับอุดมการณ์ทางการเมืองของ ประชาชนในเทศบาลนคร นครราชสีมา	✓	-	บวก	น้อย มาก	✓	-
5	ด้านสมานัตตา ปฏิบัติตนเสมอ ต้นเสมอปลาย มีความสัมพันธ์ กับอุดมการณ์ทางการเมืองของ ประชาชนในเทศบาลนคร นครราชสีมา	✓	-	บวก	น้อย มาก	✓	-

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมและรายด้าน กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับน้อยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า หลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน ให้หรือแบ่งปัน ปิยวาจา พูดจาดีด้วยคำสุภาพ อัตถจริยา ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ สมานัตตา ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ดังนั้น เมื่อหลักสังคหวัตถุ 4 ข้างต้นเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดแนวทางการส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทาน การให้หรือแบ่งปันหลักทานถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองท้องถิ่น เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใส การอาสาในกิจกรรมสาธารณะ และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย นอกจากนี้ยังเสริมสร้างจิตสำนึกแห่งความเสียสละและความสามัคคีภายในชุมชน ความร่วมมือระหว่างเทศบาลและวัดช่วยส่งเสริมค่านิยมการให้ผ่านกิจกรรมทางศาสนา หลักทานจึงเป็นกลไกสำคัญในการหล่อหลอมพลเมืองที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 2) ด้านปิยวาจา พูดจาดีด้วยคำสุภาพ

การใช้ถ้อยคำสุภาพและเมตตาช่วยลดความขัดแย้งในชุมชน และส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างสันติ ผู้นำควรเป็นแบบอย่างในการสื่อสารที่สุภาพและให้เกียรติ เวทีสนทนาและสื่อท้องถิ่นควรส่งเสริมการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจ ครอบครัวควรปลูกฝังการพูดดี ฟังเป็น คิดก่อนพูด แก่เยาวชน ปิยวาจาช่วยสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมอย่างสร้างสรรค์ 3) ด้านอัตถจริยา ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ การช่วยเหลือกันในระดับชุมชนสะท้อนจิตสำนึกพลเมืองที่รับผิดชอบต่อส่วนรวม เทศบาลมีบทบาทในการจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม การบูรณาการหลักธรรม เช่น เมตตา กรุณา ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการร่วมมือ อัตถจริยาไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือเฉพาะหน้า แต่คือระบบความร่วมมือที่ยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่ความเป็นธรรมและความมั่นคงในท้องถิ่น 4) ด้านสมานัตตตา ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ส่งเสริมความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความเสมอภาคในสังคม เทศบาลควรสื่อสารและจัดเวทีรับฟังความเห็นของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ควรให้บริการอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติตามฐานะหรือความใกล้ชิดทางการเมือง การยึดมั่นในหลักนี้ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความไว้วางใจ สมานัตตตาจึงเป็นรากฐานของประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. **ระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา** พบว่าระดับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความเสมอภาค รองลงมาคือ ด้านเสรีภาพภาพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ประชาชนตระหนักถึงความเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ และต้องการเห็นระบบที่ทุกคนเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรอย่างเป็นธรรม การบริการของเทศบาลแบบไม่เลือกปฏิบัติ การเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีความตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะพลเมืองที่มีสิทธิเสียงและมีคุณค่า ซึ่งสามารถส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พลวุฒิ พัฒนวัชรกุล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง “อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน” ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยด้าน

ปัจเจกนิยม ด้านเสรีภาพ ด้านเสมอภาค และด้านภราดรภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการปฐมพงศ์ ฐานวโร (ประทุมวัน) (2567) ได้ศึกษาเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

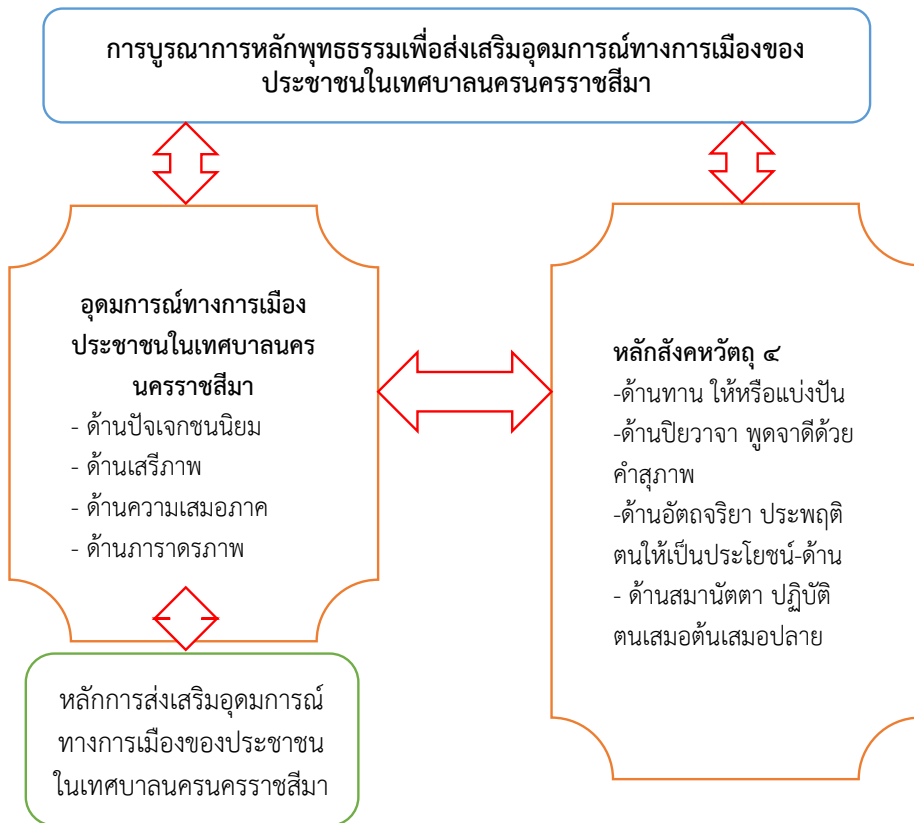
2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อยมาก ($R=.157^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ประชาชนมีความเข้าใจในหลักสังคหวัตถุ 4 น้อยกว่าที่ควร ซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการตัดสินใจในระดับท้องถิ่น ความไม่เข้าใจในหลักการเหล่านี้ยังสามารถทำให้ประชาชนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระชินนุพงศ์ วชิรญาณ (2567) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นกับหลักสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r=0.851^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนากร ผงสันเทียะ (2567) ได้วิจัยเรื่อง “ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้บริหารเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้บริหารเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา กับ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R=.0.732$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ด้วยหลักหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1.ทาน ให้หรือแบ่งปัน 2.ปิยวาจา พูดจาดีด้วยคำสุภาพ 3.อรรถจริยา ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ 4.สมานัตตา ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย เป็นหลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของการอยู่ร่วมกันในสังคมหรือในหมู่คณะจำเป็นต้องมีสิ่งที่จะมายึดเหนี่ยวจิตใจและประสานหมู่คณะไว้ให้เกิดความสามัคคีและเพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขซึ่งส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองได้เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคหวัตถุเป็นเครื่องผูกใจคน และการที่จะผูกมัดใจคนได้นั้นก็

ต้องอาศัยหลักสังคหธรรม 4 ประการโดยเน้นการปฏิบัติจริงในระดับชุมชน ด้านทาน สนับสนุนให้ประชาชนร่วมแบ่งปันความรู้ ความคิด และทรัพยากรผ่านเวทีพลเมืองและ กิจกรรมจิตอาสา พร้อมส่งเสริมการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องด้านปิยวาจา มุ่ง พัฒนาการสื่อสารที่สุภาพและสร้างสรรค์ เช่น การอบรมผู้นำชุมชน การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และการรณรงค์ไม่ใช้วาจาเกลียดชัง ส่วนด้าน อัตถจริยา ส่งเสริมการช่วยเหลือกันในกลุ่มผ่านกิจกรรมอาสาพลเมือง และการสนับสนุนให้ประชาชน ร่วมเป็นอาสาสมัครเลือกตั้ง ขณะที่ด้าน สมานัตตตา เน้นความเสมอภาคและสม่ำเสมอในการ บริการและการรับฟังประชาชน เช่น การไม่เลือกปฏิบัติในการให้บริการ และการลงพื้นที่ของ ผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในระบอบประชาธิปไตย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประเสริฐ ปัญญาวโร (เปลกระโทก) (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัด นครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอแนวทางพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของ นักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน การ จัดสรรแบ่งปันปัจจัยยังชีพให้ทั่วถึงแก่คนที่ขาดแคลนยากไร้ ให้เพียงพอที่จะเป็นอยู่ได้ทั่วกัน รักษาประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ ไม่มีการเรียกร้องสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนจากการ ทำงาน มีจิตใจเสียสละ ด้านปิยวาจา การพูดเพื่อให้เกิดความสามัคคี เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ พูดจาดี มีอัธยาศัยไมตรีดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ เรียบร้อย ด้านอัตถ จริยา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี บริหารงาน ด้วยความมีจิตใจที่ซื่อสัตย์ สุจริต บริหารงานด้วยความยุติธรรม ด้านสมานัตตตา สนับสนุน การทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นตามความเหมาะสม เป็นธรรมแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มี น้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เห็นประโยชน์ส่วน ร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สังเคราะห์โดย : พระภาณุวัฒน์ ภาณุวฑฒโน (นุ่นอ่อน)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า หลักสังคหัตถ์ 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับอุดมการณ์ทางการเมืองที่ดีที่สุด อุดมการณ์ทางการเมืองประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีของตนเอง กล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเสรี เวทีรับฟัง เช่น สายตรงผู้บริหาร และเพจชุมชน ถูกใช้เป็นกลไกสื่อสารเสรี เทศบาลส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสอย่างเท่าเทียม ประชาชนมีจิตสำนึกช่วยเหลือกันในวิกฤต เสริมสร้างภราดรภาพในชุมชน

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองตามหลักสังคหวัตถุ 4 เทศบาลจัดเวทีพลเมืองและกองทุนร่วมเรียนรู้เพื่อแบ่งปันข้อมูลและงบประมาณ สนับสนุนกิจกรรมจิตอาสาและการบริจาคในยามวิกฤต ธารงศ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการใช้สิทธิเลือกตั้ง การให้ถูกยกระดับเป็นการมีส่วนร่วมสร้างประชาธิปไตยที่แท้จริงเทศบาลฝึกอบรมผู้นำให้ใช้ภาษาสร้างสรรค์ จัดเวทีแลกเปลี่ยนอย่างเคารพ สนับสนุนกิจกรรมสาธารณะ เช่น พัฒนาสวนสาธารณะ ธารงศ์ให้เป็นอาสาสมัครเลือกตั้งโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่เลือกปฏิบัติ จัดสรรงบประมาณพัฒนาชุมชนอย่างเท่าเทียม ผู้นำลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกเฉพาะฐานเสียง สร้างระบบรับฟังความเห็น เช่น เวทีประชาคมรายไตรมาส เสริมความน่าเชื่อถือ และความเป็นธรรมในการบริหาร

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลควรกำหนดนโยบายส่งเสริมสิทธิเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ และธารงศ์ให้ความรู้เรื่องสิทธิพลเมือง
2. เทศบาลควรพัฒนาหลักสูตรให้ความรู้ทางด้านกฎหมายระดับประชาชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมายในชีวิตประจำวัน และกฎหมายท้องถิ่นที่จำเป็น
3. เทศบาลควรส่งเสริมความเข้าใจในประชาธิปไตยและบทบาทของพรรคการเมือง ปลุกฝังแนวคิดการยอมรับความหลากหลายทางความคิด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานของเทศบาลควรเสริมสร้างเสรีภาพในการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ ของบ้านเมือง การเข้ารับฟังปัญหาอย่างตรงไปตรงมา
2. องค์กรต่าง ๆ และภาคประชาชนควรเคารพสิทธิขั้นพื้นฐาน เพศทางเลือกควรได้รับการปฏิบัติจากรัฐเท่าเทียมกับเพศชายและเพศหญิง
3. เทศบาลส่งเสริมประชาชนในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างฉันพี่น้อง มีมิตรไมตรีเจกเช่น ครอบครัว สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน โดยการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน และประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครนครราชสีมา

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ตำบล อำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2540). *ทฤษฎีระบบการเมืองไทย กรอบการวิเคราะห์ไตรลักษณ์รัฐ*.

กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทศบาลนครนครราชสีมา. (2566). *แผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2566–2570*. เรียกใช้เมื่อ 25 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.koratcity.go.th>

ธนากร ผงสันเทียะ. (2567). ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อผู้บริหารเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. ใน *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เพชรวัฒน์ เส้นทอง. (2562). อุดมการณ์ทางการเมือง : อุดมการณ์ทางการเมืองไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 13(3), 231–248.

พระศิษฐพงศ์ วชิรญาณโณ. (2567). การส่งเสริมภาวะผู้นำนักการเมืองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรม สำหรับนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอกง จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระประเสริฐ ปญญาโวโร (เปลกระโทก). (2566). การพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2544). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด.

- พระมหานพดล สีทอง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 และขันติ-โสรจจะกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของบุคลากรของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พระอธิการปฐมพงศ์ ฐานวโร (ประทุมวัน). (2567). พุทธบูรณาการเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนในอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พลวุฒิ พัฒนวัชรกุล. (2563). อุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2553). *การเมืองการปกครองของไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2546). *อุดมการณ์ทางการเมืองและการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรพล พุทธรักษา. (2549). รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างภาวะการณ์ครองอำนาจ. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ วันทะนะ. (2551). *อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรข้าวสวย.
- สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (พิมพ์ ธมฺมธโร). (2541). *ธรรมะสร้างเยาวชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- Simon, R. (1982). *Gramsci's political thought: An introduction*. London: Lawrence and Wishart.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Tokyo: Aoyama Gakuin University.